

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Мыекъопэ районым щылагъ

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат муниципальнэ гъэпсыкэ зинэ «Мыекъопэ районым» тыгуасэ щылагъ. Аш игъусагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шхъаэу Сергей Дрокинир, министрэхэр, депутатхэр, муниципалитетим ипащэу Олег Топоровыр.

Кілэццыкыу ыгъыпшэр

Республикэм ипащэ апэрэ чыпшэу зэклонлагъэр нэбгыре 240-мэ атэлтытэгээ кілэццыкыу ыгъыпшэу «Жемчужинка» зыфилу поселкэ Удобнэм щашыгъэр ары.

Мы проектым игъеццэлэн сомэ миллиони 153,5-м ехъу пэуягъэхъагъ. Аш щыщэу сомэ миллиони 124,2-р — федеральнэ гупчэм, миллион 13,8-р — республикэм, сомэ миллион 15,4-р муниципальнэ бюджетым къахахыгъэх. Псөольшэш юфшэнхэр зыгъецклиагъэр пшээдэктэйжъэу ыхынэрэмкэ гүнэпкэ гъенэфагъэ зинэ обществэу «Марк-Сервис» зыфилорэр ары.

Гъэсэнгъэм иучреждениеу тлоу зэтэтир аужырэ шапхъэхэм

адиштэу зэтэрагъэпсыхъагъ, ясельнэ купхэри къыдыхэльтагъэх. Псэупшэу Удобнэмрэ Тульскэмрэ къарыкыхэрэ кілэццыкүхэр арых мыш къаклохэрэр.

Учреждением хэт шхаплэр, спортзалыр, джэгуплэ чыпшэхэр, нэмийнхэри Къумпыл Мурат къыплыхъагъэх, сабыйхэм, кэлэлпүхэм, ны-тыхэм гущыгъэху афэхъу. Псэуальэр зэрээтэрагъэпсыхъагъэм осешу фишигъ.

Игъеклотыгъэ гъэцкіэжынхэр арашиллагъэх

Район гупчэ сымэджэшым икэлэццыкыу-поликлиническэ, хирургие ыкчи мыхъужын узхыльэ зилемэхэм зыщялазэхэ-

рэ (паллиативнэ) отделениехэм игъеклотыгъэ гъэцкіэжынхэр ашыкыагъэх. Непэрэ мафэм ехъулэу ашлагъэм, псэуальэр зэрээтэрагъэпсыхъагъэм кытегущылагъ учреждением иврач шхъаэу Алла Чернышовар.

Сымэджэшым иотделениехэм язэтэгъэпсыхан мэхъанэшхэ зэрилэр республикэм ипащэ хигъеунэфыкыгъ. Аш даклоу щыкылагъэ, гумэкыгъо зыдэшырэ лъэнэхъохэм актэупчлагъ, ахэр

къыплыхъагъэх. Гущыгъэм пае, шхаплэр, лабораториер, гыклаплэр зычэлхэм игъеклотыгъэ гъэцкіэжынхэр ящылагъэх. Джащ фэдэу учреждением ища гуи изытет нахыншу шыгъэн фае. А пшээрлыхэр зэшохыгъэнхэм фэшл профильнэ ведомствэм, муниципалитетым, ежь сымэджэшым предложение гъэнэфагъэхэр къахынхэу афи гъэлэхтэгъ.

— Псауныгъэр къэухъумэгъэнэм хэхъонигъэ ышынным, анахъэу апэрэ медицинэ іэпш-іэгъум исистемэ гъэцкіэжыгъэнэм муниципалитетыр пыльтын фае. Аш даклоу специалистхэр къуаджэм къещэлгэгъэнхэр, лъэпкэ проектымкэ къэгъэлэгъон гъэнэфагъэхэм таекханыр пшээрлы шхъаэх. Ахэр арых анахъэу шүнэлэ зытэйнхэ фаер, — кытуягъ Къумпыл Мурат сымэджэшым икъулыкүшэхэм закынтигъазээ.

Шхъэклафэ зэфашыжызэ

Поселкэу Тульскэм дэсхэ Сергея ыкчи Алена Андреянчевхэр ильэс 20 хүгъэу зэдэлсэух, зэгурьоногъэ азыффагу ильэу сабыилл зэдаплу. Мы унагъом Адыгейим и Лышъхъэ ихъэклагъ.

Унагъом ишыгъэлэ-псэукэ зыфэдэм республикэм ипащэ зыщигъэзагъ, нахынхэ, дэгээрийн ильэсигбүү ынныбжье, Леонид ильэсигбүү ынныбжье, Зэкими анахыкыу Егор кілэццыкыу ыгъыпшэм макло.

Унагъом имэхъанэ зыкье-гъээтигъэнэм, ясабийхэм юфшэнхэр шүл алъэйбуу къэтэджынхэм зэшхъэгъусэхэр пыльтых.

Щысэ зытэпхын унагъоу зэрэштыр гүнэгъухэми, псэупшэм дэсхэм къало.

(Икэлэх я 2-рэ н. ит).

Мыекъопэ районым щыIагъ

(Икъех.

— Демографилем ылъеныхъокъе юфхэм язытет нахьышу шыгъеням, аш къыдыхъельтигъэу сабыиб зерсүс унагъохэм къэралыгъо Иэпилэгъу ядгъэгъотынам анахъэу танаэ атедгъэтын фое,— къыуагъ республикем ипащ.

Ильесым изэфхъысыжъхэр

Мыекъопэ районым инароднэ депутатхэм я Совет изэхэсигьоу щыIагъэм 2019-рэ ильесым администрацием, аш ипащ юфу ашIагъэр щызэфахъысыжъыгъ, пшъэрлыкъе хэрэгфагъэх. Ар зэришагъ Советым итхаматэу М. Марьинам.

Район администрацием ипащ Олег Топоровын анахъэу танаэ зытыридзагъэхэр 2030-рэ ильесым нэс муниципалитетым хэхъоньтэхэр ышынхэм фытегъэпсыхъэгъэ Стратегилем ильеныхъокъо шхъаэхэм ягъэцкъен ары. Блэкъыгъе ильесым изэфхъысыжъхэм закъыфэбгъазэм, сомэ миллион 346-рэ зытефэрэ социальнэ псеуальхэр районым щашыгъяхъыгъ. Зэхъубитгээ бюджетым ихахъохэр сомэ миллиард 1,3-рэ мэхъу, аш щыщэу миллион 877-рэ федеральнэ ыкъи республикэ Иэпилэгъу, миллион 425-рэ — районым иунэ хахъу. Ылпэрэ ильесым егъэшагъэм, яхъам ыкъи зештэм, районым хэхъоньтэхэр ышынхэм амалышу хэрэгжэлэхэр, зидэшыс чыпэрийн фытегъэпсыхъэгъэ амалхэр районым нахь къызфигъэфедэнхэ зэрфаер къарыуагъ.

Ау, арэу щитми, лъеныхъо зырыхъемкэ щыклагъэхэр зэрэшылэхэр, ахэр дэгъэзэжыгъэнхэм анаэ зэрэтирагъэтыштыр Олег Топоровын къыхигъэшыгъ. Мыщ дэжым инфраструктурэм илэгъэтигъэхэр архы анахьшуу шыгъеням анаэ тирагъэтынэу къышыгъэхэр.

Юфхъабзэм хэлжэгъягъэхэм ашыщхэм муниципалитетым ипащ урчилэхэр фагъэзагъэх. Нахьбэрэмкэ ахэр зыфэгъэхыгъягъэхэр газ ыкъи псыркъуапхэм ягъэпсын, социальнэ псеуальхэм ышын ягъэцкъэжъын, инфраструктурэм изэхэгъэпсыхъан, нэмыхъокъи.

Администрацием, аш ипащ юфшэн зэрэгжэцкагъэм уигъэрэзэнэу щитэу народнэ депутатхэм я Совет хэтхэм зэдшатагь.

Адьгейим и Лышъхъе гущиэр зештэм, районым хэхъоньтэхэр ышынхэмкэ амалышу хэрэгжэлэхэр, зидэшыс чыпэрийн фытегъэпсыхъэгъэ амалхэр районым нахь къызфигъэфедэнхэ зэрфаер къарыуагъ.

Блэкъыгъе ильесым изэфхъысыжъхэм закъыфэбгъазэм, муниципалитетым гъехъэгъэшу хэрэгжэлэхэр ышынхэм зэрэтийнэу газ ыкъи псыркъуапхэм, автомобиль гъогхэм ышын сомэ миллиардтүрэ ныкъорэ фэдиз атэфагъ. Мылькур федеральнэ ыкъи шыольыр бюджетхэм къатулгыгъэх, — къыуагъ Къумпыл Мурат. — Мы ильесым зеклон кластерэу «Зихия» зыфиорэм инфраструктурэ игъэпсын сомэ миллион шытф фэдиз пэудгъэхъанэу тэгъенафэ. Аш къыкэлэтийнэу дгъэлэшыншт. Федеральнэ бюджетм къытфтитулгыр э мыйкумкэ автомобиль гъогоу «Гъозэрыгъипль — Лэгъон Накъе» зыфиорэм ышын лыдгъэжэлтэшт. Инженернэ ыкъи гъогу инфраструктурэ зэрэдгъэпсырэм джыри зы мэхъанэшко ил — муниципалитетым щыпсухъэрэм яшылакъ нахьшуу хууным фэлорышишт. Районым щытшэрэм шууагъэу къытырэр цыфхэм зызехашшт, залъэшт.

— Бизнес цыкъум ыкъи гурытм ахэшагъэхэм япчагъэ районым щыхэгъэхъогъэн фое. Республикомкэ а къэгъэльэгъоныр проценти 6,6-м нэсийн.

мэ, муниципалитетым проценти 6,1-рэ мэхъу. Предпринимательствэм Иэпилэгъу фэхъугъэнэм фытегъэпсыхъэгъэ Гупчэу «Сибизнес» зыфиорэр Мыекъупэ къыщизэлтхыгъ, аш амалэу къытыхэрээр къызфэжъугъэфедэх, — къыуагъ Къумпыл Мурат къэзэрэгъуогъэхэм закъыфигъазээ.

Районым иэкономикэ къыхъхъэхэрэ инвестициихэр нахьышу шыгъэнхэр пшъэриль шхъал. Мы лъеныхъокъе муниципалитетым амалышу хэрэгжэлэхэр, зидэшыс чыпэрийн хъопсагъо щит. Арышь, а пстэури администрацием къызфигъэфедэнхэм, аш дакъоу чыпэ бюджетым ихахъохэр нахьышу ышынхэм фое.

Адьгейим и Лышъхъе нахь къыхигъэшыгъэр муниципалитетымкэ мэхъанэшко зиэ зеклон хэхъоньтэхэр ышынхэм, фэло-фашшэу мыщ епхыгъэхэр зыгъэцкэхэрэ предпринимательхэм Иэпилэгъу ягъэгъотыгъэнхэм фое.

— Зеклон хэхъоньтэхэр ышынхэм къызатезыгъэуцорэ инфраструктурнэ щыклагъэхэр дэгъэзэжыгъэнхэмкэ мы аужире ильесхэм республикэм зэшихъигъэр бэ. 2014-рэ ильесым къышгэжжэгъаэ газ ыкъи псыркъуапхэм, автомобиль гъогхэм ышын сомэ миллиардтүрэ ныкъорэ фэдиз атэфагъ. Мылькур федеральнэ ыкъи шыольыр бюджетхэм къатулгыгъэх, — къыуагъ Къумпыл Мурат. — Мы ильесым зеклон кластерэу «Зихия» зыфиорэм инфраструктурэ игъэпсын сомэ миллион шытф фэдиз пэудгъэхъанэу тэгъенафэ. Аш къыкэлэтийнэу дгъэлэшыншт. Федеральнэ бюджетм къытфтитулгыр э мыйкумкэ автомобиль гъогоу «Гъозэрыгъипль — Лэгъон Накъе» зыфиорэм ышын лыдгъэжэлтэшт. Инженернэ ыкъи гъогу инфраструктурэ зэрэдгъэпсырэм джыри зы мэхъанэшко ил — муниципалитетым щыпсухъэрэм яшылакъ нахьшуу хууным фэлорышишт. Районым щытшэрэм шууагъэу къытырэр цыфхэм зызехашшт, залъэшт.

Гъуштыр гъэстыныпхъэ шхъуантээр, зашьохэрэ псыр унэ пэпчэ ѡшшэлгэхээ зыхъукъе ары.

Псаунтыр къэхуумэгъэнэм иофиғъохэр непэ пстэуми ашшэу зэрэштыр республикэм ипащ хигъэунэфыкъыгъ. Апэрэ медик-санитар Иэпилэгъум хэхъоньтэхэр ышынхэм, цыфхэм яфэло-фашшэхэр зэрифэшшашшэу афагъэцкэхэм мэхъанэшко илэу ылъытагь. Мы ильесым къыдыхъэлтэгъаэу районым илсүүлтфимэ фельдшермамыку Иэзаплэхэр ашшынхэм агъенафэ. Поселкэу Тульскэм район поликлиникэ, джащ фэдэу станицэу Абадзехскэмрэ поселкэу Победэмрэ амбулаториехэр ашшэпсыгъэнхэм пае проектнэ-сметнэ документацieri агъэхъазыры.

Гъэсэнгъэм ылъеныхъокъи гухэль гъэнэфагъэхэр щыиэх. Еджаплэхэм, кэлэццыкыу ыгын-пэхэм язэтэгъэпсыхъан лъагъэжэлтэшт, яшыкэгъэ оборудование арагъэгъотыгъ. Социальнэ пшъэрильхэр гъэцкэгъэнхэр сидигуу анахь шхъалэу зэрэштыр, аш фэшл Иэпилэгъузицкагъэхээ цыфхэм, анахь щызэнгъэм чыпэлэ кын рильтуагъаэгъэхэм, алтынсынхэм, яшуагъаэ арагъэкын зэрэфэаэр АР-м и Лышъхъе къыуагъ.

— «Единэ Россиям» ипартийнэ проектхэр республикэм щыгъэцкэгъэнхэм мэхъанэшко етэти. Мыщ дэжым анахьэу зигугуу къышытшын тълэкынштыр кэлэццыкыу спортымрэ къэлэ щылаклэмрэ афытэгъэпсыхъэгъэ проектхэр арых. Ахэм къадыхъэлтэгъаэу къоджэ еджаплэхэм ахэт спортзалхэр тэгъэцкэжжэх, общественнэ чыпэлэхэр ыкъи щагхур зэтетгээгъэпсыхъэх. Мы ильесымкэ гухэльэу тиэхэм ашшэу поселкэу Тимирязевым ипарк зэтедгъэпсыхъаныр, аш сомэ миллиард 5,6-м ехъу пэудгъэхъаэшт. Джаш фэдэу Первомайскэмрэ Дахъорэ гъэсэнгъэмкэ яучрежденихэм ахэт спортзалхэр дгъэцкэжжэхынхэу тэгъэнафэ. Мы юфшэнхэм цыфхэр къаагъэлжэгъэнхэм, ахэм яшуагъаэ къагъэжжонам мэхъанэшко зэриэри зыцдыгъэштэшт, — къыуагъ Адьгейим и Лышъхъе.

Муниципалитетым ильгогхэм къатехъухъэгъэ хуугъэ-шагъэхэм ахэкодагъэхэм япчагъэ блэкъыгъэ ильесым нахь маклэ зэрэхууэй мэхъанэшко илэу республикэм ипащ къыуагъ. А юфшэнхэр тапэки лъагъэжэлтэнэу, къэгъэлжэгъонхэр джыри нахьшуу ашынхэм мунисипалитетым ипащхэм, хэбзэхъумаклохэм пшъэриль къаагъишт.

Цыфхэм ягумэкыгъохэр зэхэфыгъэнхэм, ахэм Иэпилэгъу афэхъуныр пшъэриль шхъалэу зэрэштыр республикэм ипащ джыри зэ къыгъэнэфагъ. А лъеныхъокъе администрацием, аш ипащ нахь чанэу юфшэнхэр ашшэу афытэгъотыгъ.

Демографилем, Теклонгъэм и 75-рэ ильэс ихэгъэунэфыкъын юфхъохэм, щызэнгъэм инэмыкъе лъеныхъокъуабэм республикэм ипащ къаагъицууц, пшъэрильхэр къыгъэнэфагъ.

ТХАРКЬОХЬ Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Шэуджэн районым изэфэхьысыжъхэр

Хъызмэтишапэр зэригъэльэгъугь

Пшычэу дэт мэкүмэц фермер хъызметшлээ Элбээш Аслын ием Премьер-министрээр тухьагь. Аш илошиэн зэрээхийн эрэгэр зэригтээльгээгүй, гумэ-Кыргызхээр илэмэ кэлүпчлэгь.

Асьлан ихъязмэтшаплэ нэгбгырищымэ юф щашлэ. Ащ ѹ ѿ къэзитырэ чэм 40-м ехъу ыыгъ. Шэм изы лахь дагъэкы, къуае рагхи. Бысымым къызэриуагъэмкэ, ыыгъ былымышхъэ пчагъэм тапэклэ хи-гъахъон гухэль и.

— Фермерхэу езыгъэжь-
кликхэрэм 16пынэгы афэхъурэ
грантыр Элбэшэ Аслын кыры-
ратыгъагь. Ар егъэжэпшэшүү
фэхъугь, — кыныагь Шэуджэн
район администрацием мэ-
кьу-мэшүмкэ иотдел ипащэу
Гутэ Мурат. — 2017-рэ ильэ-
сым былымышхээ 27-рэ Ас-
льян илагь. Непэрэ мафэм
ехуулэу шыхээ 70-м ехуу ыыгь.
Тапэкхи хыазмэтшапшэм зыра-
гъяшьомбгүун гухэлхээр ялх.

Гуттэ Мурат кызырауыгъем-
кіә, Шәуджән районым бы-
лымышхъэ 6270-рә щайыгъ.
Аужырә ильесхәм фермерхәр
грантхәм зәрахәлажъехәрәм
къыхәкіәу былымышхъехәм
япчыагъэ хәхъо. 2012-рә илье-
сим кыштегъәжъагъау къэралы-
ть Іәпніәгъур цыифхәм къыз-
іәкілагъехъан алъәкіы. Мығын
программәм хәләжъәнхәу ишы-
кіәгъэ тхылхәр агъәхъазырых.

Зэгүрүүлж хэв зэдэлсэүх

Нэүжкүм Премьер-министрээр
Бжышомэ яунальоу сабыибэ
зэрысым klyagъэ. Зэшьхэгъу-
сэхэу Мыхъамэтрэ Нуриетрэ

Адыгэ Республикаэм и Премье-министрэу Александр Наролиныр муниципальнэ гъэпсыкээ зиэ «Шэуджэн районым» къогъагъэ, мэкью-мэш фермер хызмэтшаплэм ыкли сабыибэ зэрыс унагъомэ ашыщхэм ар ашылагъ. Нэужым муниципалитетым инароднэ депутатхэм я Совет изэхэсигьо хэлэжьагъ, район администрацием, аш ипацэ 2019-рэ ильэсым юфэу ашлагъэм изэфэхьысыжьхэр ашыгъэх.

Ны-тыхэр ящысэтехып! Эхэу са-
быхэр къэтэджых. Зэдэлэжь-
хээз lof зэдаш! ягухэльышу-
хэр щыненгъэм зэрэпхыра-
шынштхэм пыльых.

шыңтакым түрлүүс.
Унагъом ишىләкіл-псөүкіл
Премьер-министрэм зыщигъе-
гъозагъ, нахыйжъеу исхеми,
кіләзцыкүхеми гүшіләгъу афә-
хуыгъ. Сабыйхэр хъакім усэ-
хэм кыяфяджагъех, гүхэлъеу
ялахамка лагошагъех.

Зэфэхьысыжъхэр къашЦыгъэх

Шэуджэн районым инароднэ депутататхэм я Совет изэхсэй-гьо щылгайж 2019-рэ ильэсэым администрацием, ашц ипащэ-лофэу ашлагьэр щызэфахы-сыжыгъ, пшэрыльтык!эхэр щагъэнэфагъэх. Аульэ Рээцдээ ильэсэым изэфхэхысыжхэр кыышызэ экономикэм, соци-альнэ, нэмык лъэнэххэхэм хэхъонигъэхэр ашынхэр муниципалитетым пшэрыль шхьа-

оным щыпсэүхэрэм щыләкі-
псэукішүй яләнүр. Джаш фе-
дэу спортым пыльынхэм пае-
ищықлагъэр зэкіз зәшүахы. Аш-
кызызериуагъемкі, бизнес цы-
кlyum ылъеныхъокі Шэуджэн
районым предприятие 35-ре ит.
Ахэм нэбгырэ 301-мэ лоф аща-
шлэ. Аш нәмыйкізуунәе пред-
приятие 516-ра шызәхаша.

приятие 516-рэ цызэхашаа б.

2019-рэ илтээсийм «Устойчивое развитие сельских территорий на 2014 — 2017 годы и на период до 2022 года» зыфило-рэ программэм кыдыыхэлъята-гъэу Шэуджэн районым сомэ миллион 17-м ехъу ыгъэфедагь. Мылькумкээ спорт псэуадльяхэр районым итхэ псэүплихэм аашашыгъэх, урамхэр агъэ-кэжьыгъэх, нэмьык! Йошшэнхэри щагъэцэктагъэх. Федеральнэ программэм кыдыыхэлъята гъэу Пыцыхъяблэ, Тихоново, Зарево адэт культурэм иунэхэмэг игъэкштыгъэ гъэцэктэжьынхэр аашашыгъэх

«Устойчивое развитие сельских территорий» зыфиорэ программмәмкіә псөүпіеу Веселем фельдшер-мамықу Ыза-піе щашығы.

Александр Наролиным гу-
шылэр зештэм, Адыгэ Рес-
публикаем и Лышхъэ ыцлекэ
къэзэрэугъоигъэхэм шуфэс
къарихыгь. Ащ ипшъерылькэ
районым изэфэхьысыжхъэр
къызеришьыщхэр, мыгъэ нахь
анае зытырагъэтэн фэе лъэ-
ныкъохэм къызэращыуцщыр
Премьер-министром къынагъ

Зэфэхысыжхэм къызэрэгъэльгаагъорэмкэ, муниципалитетым хэхъоныгъэхэр зэришхэрээр, ыпэкэ зэрэлтыкүүатээр Александр Наролиным къыхигъэшыгь. Районыр мэкъумэшым зэрэфэгъэзагъэр ыкли а лъэныкъор нахь къызэрэхагъэшырэр къыгуагь. Муниципалитетым щыпсэухэрэр грантхэм якъыдэхын чанэу зэрэхэлажьхэрэр игүшүйэ къышыхигъэшыгь. Мэкъумэм хъызмэтийм хэхъоныгъэхэр ышынхэм къералыгь программэхэу епхыгъэхэр щылэхэ зыхыгъэм къыштегъэжьагъэу езыгъэжьэтгэкэ фермер 48-мэ грантхэр къаратыгъэх. Мы лъэныкъомкэ Шэуджэн районым ятлонэрэ чылгэр ышыгь.

Бизнес цыкпум ыккы гурыттым ахэшгагъэхэм ахагъэхъон зэрэфаер Премьер-министрээм игуущиэ къышыхигъэшьгъ. Джаш фэдэу предпринимательхэм ялчагаар хагъэхъоныр пшъэрылъэу ялхэм зэрашыныр къынчагъ.

— Инвестициихэр къеcщэлэгтэйнхэмкэ, предпринимательствам 1эпы1эгту фэхүүгъэнымкэ, социальна, нэмэгдэл инфраструктурэм хэхьоныгъэхэр ышынхэмкэ пшьерьлыг гъэнэфагъэхэр муниципалитетым ыпашхьэ итих, — кы1уаgь Александр Наролиням. — Пстэуми тызэдэгэжьымэ, зэфэхьысыжьышуухам тафаклошт.

Псауныгъэм икъеухъумэн, гъесэныгъэм, демографием, щылэнсыгъэм инэмык! лъэнны-къуабэм Премьер-министрэр къащыуцугъ, пшъэрыйльхэр къы-гъэнэфагъэх.

Адыгэ Республикэм и Конституции заштагъэр ильэс 25-рэ зэрэхъурэм ехъулIэу

Закон Шъхьаэр Къэухъумэгъэныр

1995-рэ ильэсүм гъэтхапэм и 10-м Адыгэ Республиктэй Хэбзэгъэуцу Зэlykэ (Хасэм) — Парламентын Адыгэ Республикэ ныбжыкээм и Закон Шъхьаэ — Адыгэ Республиктэй Конституцье ыштэгъагь. Адыгэ Республиктэй Конституцье зэрэштэгъагьэр политикэ хъугъэшэгъэшхоу хъугъэ, республикэмки, цыиф лъэпкыыбэ зыщыпсэурэ Адыгейим мамырныгъэрэ зэгурынонгъэрэ ильянхэмки мэхъянэшхо зинэ чэзыоу ар щытыгь.

Урысые Федерацием хэхьэрэ демократическэ правовой къералыгъом истатус республикэм зэрийэр Конституцием къылгъэшъыпкъэжьыгъ, къэралыгъо хабзэм икъулыкъухэм (хэбзэгъяуцу, гъэцэклэкё, хъыкумышил къулькъухэм) ягъэпсыкэ къылгъэнэфагъ, цыфым ыккι гражданиним ифитныгъэхэу, ишъхъафитныгъэу дунэе актхэмрэ Урысые Федерацием и Конституциерэ къыдалытытэхэрэ щыгъэптижьыгъэ хъугъэх, Адыгэ Республиком икъэралыгъо хабзэрэ илэнэтгээхъэхэмрэ ахэр зэкэ къыдалытытэн зэрэфаер шыкгъигъэптыхъажьыгъ.

Конституцием шуағызъяу иләр мэхъянэу клоңылыр кырыло-ташын закъор арәп зепхыгъэр, аыш нахын нахы мэхъянәшхо зиләр щыңынгъэм гъәцәклагъе ар зэрәщыхъурәр ары. Адыгэ Республикаим и Конституционнэ Хыыкум илофшэн зыфытегъэ-псыхъагъэр пстәуми апәу конституционнэ гъәпсыкіләм ыльап-сәхэр къэухүмәгъэнхэр, цы-фым ифитныгъэхәмрә ишхъа-фитныгъэрә зәрар арамыхыныр ары.

Хыкумым илофшәнкә анах мэхвандшо зэртихэрэм зыкэл ашыц цыифхэм яконституцион нэ фитныгъэхэмрэ яшхъафит ныгъэрэ аукъохэу къызэрэхэ къихэрэм епхыгъэ лъэй тхыльхэу къагъэхыхэрэм яхептлэн. Гүшүлэм пае, 2019-рэ ильэсэым Адыгэ Республика и Конституционнэ Хыкум тхыгъэу тхаяусыхэ тхыльни 5 къылэкіхъягь. Ахэм ашыщэу зым хыкумшлэм язэхэсыгьто щыхэлпальгъэх ыкыи ашк!э унэшю гъэнэфагъэ аштагь. Адыгэ Республика и Закону N 59-р зытетэу «Сабыиш ыкыи аш нахыбы зилэхэм ылк!э хэмэильзэу чыгу Iахххэр ятыгъэнхэр» зыфилоу 2011-рэ ильэсэым тыхгээбазэм и 28-м къыдэк!ыгъэм тегъэлпсыхъэгъэ юфыгъо аш къылэтырэр Адыгэ Республика и Конституции диштэу Хыкумым ылтыгъатагь.

Лъэыл тхылъищмэ Хыкуым и Секретариат ахэлпэльгэй. Адыгэ Республикаэм и Законэу N 11-р зытэтуу «Адыгэ Республикаэм и Конституционнэ Хыкуум ехьылпэльгэй» зыфилоу 1996-рэ ильэсэым мэкьюогъум и 17-м къыдэкъыгъэм ия 40-рэ статья къызэ-

риорэмкіе, Хыыкумыр зыхеп-
лъенеу щытхэм ахэр къахиу-
бытэхэрэп. Аш къыихэкіеу тхъа-
усыхэ тхыльхэм арагъэгъэ-
зэжьыгъ. 2020-рэ ильэсым
мэзаем и 19-м зы лъэу тхыиль
хэппъягъах

хэлбэртэй.

2019-рэе ильэсэым Адыгэ Республикаем и Конституционнэ Хыкум тхыгъяа кыбыцлагъяэхъэгъээ тхьаусыхэ тхыльхэр мыш фэдэе чыныпэхэм къарыкыгъяа: къалэу Мыекъуалэ — тхыль 3, Мыекъонэ районым — 1, къалэу Ростов-на-Дону — 1. Зэкіе къагъяэхъяа тхыльхэм правовой нэшанэ язэу щигт.

правовой нэшнээ язу ёгы.

Мыш дэжийн кээлгээн фае: тхылтыр хэппльэнэу Хыкумын ымыштагьеу къээзитхыгъэм фагъэхыжыгъиэми, хэппльэнхэу зыкіемыхъугъэр гурагъэлжбы е нэмькі къэралыгъо кулыкъу, е организацие горэм зыфигъэзэн зэрильэкыщыр гурагъяло.

Электрон шыкъэм тетэү Хынкүмым шығафъээн зэральэкыщым фытегъэпсыхъягъэу Хынкүмым исайт разделэү «Элек-

2019-рэ ильэсүм Хыкумын нэбгүүрийн 103-рэ кьеоллагъюу Иофыгъохэү зыгъэгумэктынхэрээр афызэхафынхэм пае. А Иофыгъохэм янахьыбэм правовой нэшанэ ялэү щыт (къяоллагъэхэм япроцент 80-р). Социальны Иофыгъохэмийн зактыифэзыгъазэхэрэм япчьягъэ къыкчыгъ (процент 16).

tron приемнэр» зыфиорэл
къызызэуахыгъ. Цыфхэм
ялъэу тхыльхэр джащ тетэү
алэклагъехъанхэ алъекышт.

Цыфын яконституционнэ фитыныгтэхэмэр яшьхяафитныгтэр къеухумэгтэнхэмкэ анах амал дэгүхэм зыкцэ аащыц ыпкэ хэмьлтэу юридическэ լепылэгту ахэм ятыгтэныр. Хыкумышихэмэр Хыкумым иаппарат иофыштэхэмэр мафэ къес цыфхэр рагтэблагъах ыпкэ хэмьлтэу зынъа-

ТБЭХ, ҮНПКЭ ХЭМЬҮҮЛБҮУ ЗЫГЭ-
ГУМЭКСҮҮХЭРЭ ЙОФХЭР АФЫЗЭХА-
ФЫХ.

2019-рэ ИЛЬЭСҮМ ХЫКУМЫМ
НЭБГҮРҮ 103-рэ КҮЕӨЛЛАГЬ ЙОФЫ-
ГЬЮХЭУ ЗЫГЭГУМЭКСҮҮХЭРЭР АФЫ-
ЗЭХАФЫНХЭМ ПАЕ. А ЙОФЫГЬЮХЭМ
ЯНАХЫБЭМ ПРАВОВОЙ НЭШАНЭ
ЯЛЭУ ЩЫТ (КҮЯОЛЛАГЬЭХЭМ ЯПРО-

цент 80-р). Социальна юфыгъо хэмкээ закынфэ зыгъазэхэрэм япчъагъ кынкличыгъ (процент 16).

цент түр.

Нахыбэрэмкээнд
Мыеекуапэ щып-
сэухэрэр арь.
Хыкумым зы-
къыфэзыгъазэ-
хэрэр. Ау мый-
аужырэ лъэхъа-
ным республикэм
инэмыхы районы-
хэм ашыпсэухэ-
рэм нахыбэрэм-
зыкъыфагъазэ-
хъугъэ. 2019-рээ
ильэсым ахэм
яячыагъэ процент
23-м нэсыгъээ
Краснодар краим
щыпсэухэрэрийн
къяуталхээу кын-
хэкы.

ХЫГУМХЭМ
ялофшлэн шъхъэихыгъэу, нэфэгъэ

A black and white photograph of a middle-aged man with short, light-colored hair. He is wearing a dark suit jacket over a white shirt and a patterned tie. He is seated at a desk, looking directly at the camera with a serious expression. His right hand is resting on a piece of paper, holding a pen. A watch is visible on his left wrist. In the background, there is a lamp and some papers on the desk.

«Къэбарыкъэхэр» зыфиорэр
ренеу агъекъэжбы. Зэхсэытьоху
е нэмьи! Йофтхъабзэхэу рапху-
хъэхэрэм япхыгтэ къэбарыр
цифхэм игъом альагъялесы.

2019-рэе ильзээмын Хыгуумын иловшлак! Кызылтыкырыр материали 131-рэе сайтам кынхагь. Тхъамафэ къэс официальнэ сайтым епплырэ нэбгырэ пчагъэр тэгъэунэфы. Икынгъэ ильзээмын нэбгырэ 16522-рэе аш епплыгь.

Къэбар жыгъэм иамалхэмийн гъусэнгыгээ пытэ адыйтэй нахьтэй игъэклотыгъээ тилофшлакэ нээжүүсээ фэтшынхэм пае. Ильесэү икыгъэм СМИ-хэм материал 82-рэ аффедгэхъязырыгъ ыкчи алахэлдэхъяа.

Хыкумым илофшэн цыфхэм яфитыныгъэхэм якъеухъумэн закып зэпхыгъэр. Ар чанэү адэлжээ Адыгэ Республикаем икъэралыгъо хабзэ икъулыкъу-хэм, Урысые Федерацием е нэмыхк шьольырхэм якъулыкъу-хэм, граждан обществэм ин-ститутхэм ыкъи нэмыхкхэм.

Адыгэ Республикаэм и Конституции иположение шъхъялехэм, аш итарихъ ыкъи юфыгъохэу зэшүүхыхэрэм нэйусэ афэтшынхэм пае 2019-рэй ильэсым Конституционнэ Хьыкумым и Тхъаматэ, Секретариатым илофышэхэм гъесэнгъэ

Электрон шы-
кэм тетэү Хыы-
кумым зыфагъээн
зэраль экштэй
фытегъэпсихъагъэу
Хыыкумым исайт
разделэу «Электрон
приемнэр» зыфиорэр
кыштызэйуахыгь.
Цыфхэм яльэйу
тхыльхэр джащ тетэү
аIэкштэйхъанхэ альэ-
кшт.

зыщарагъэгъотырэ учреждение-хэм ачлэсчэм, авшэрэ еджаплэхэм ястудентхэм зэlykэгъухэр адырялагъэх. Аш фэдэлофтхьэбзи 5 ильясэу икынгъэм захатшагъал.

ЗЭХЭТШГЭГАЙГ.
ЫІшлэкіе кызыэрэшгүйга гээдээ, 2020-рээ ильээсүм тириспубликэктэй мэхъянэшхо зилэ хүгтээшгэгээр — Адыгэ Республика и Конституциин заштагээр ильяс 25-рээ зэрэххүрээр — хэдгээнэфыкыщт. Аш епхыгтээ Конституционнэ Хыыкумын юфтхьэбзэ заулэ рихъухьаг. Ахэр зыфэгъэхыгъэхэр Конституцием кыыдилтытэрэ шапхъэхэр ягъяшгээхнхэр, цыифхэм яправовой культурээ зыкье-гээлтэгъяныр, Адыгэ Республика щыпсэухэрэм Конституцием шхъяэклэфэ фашыныр, аш мэхъянэу илэр икъо альыгъэ-ласыгчныр эрч.

Цыфым иңікүлгөм кызын-
гъэжкагъеу гурыйбгъеон фәе
Конституцием кыдильтәхәрәр
укыуагъе мыхъунхәм мәхъанә-
шхо зәриләр. Хәбзәгъеуцугъеу
щыләхәр ашләнхәр ыкыл зәриышы-
клагъэм тетәу щыләнгъэм ща-
гъәфедәнхәр обществәм щыл-
пстамми япшырыл.

пстэуми явшъэрыйл.
Къэралыгъо хабзэм икъулы-
къухэм, Конституционнэ Хыkyум-
ри зэрахэтэу, Адыгэ Республи-
кэм и Конституции ялзубыты-
лэу демократическэ правовой
къэралыгъом ипринцип шхъя-
лэхэр республикэм щигъэптыэ-
гъэнхэм ишыкIэгъе лъэпсэкъе-
кlyanIэхэр фашыгъэх. Адыгэ
Республикэм и Конституционнэ
Хыkyумкэ апшъэрэ мэхъанэ
зиэр хэбзэгъэуцугъэр мыуκьо-
гъэныр, цыфым ыкли гражда-
нинным ифитынгъэхэр къеху-

**Адыгэ Республика
Конституционнэ Хыыкум и
Тхаматэу
ЛЫХЬЭТЫКЬО Аскэр.**

Филология шIэнныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу Шъаукъо Аскэр кызыыхъугъэр ильэс 85-рэ мэхъу

МыкIуасэу Ижъягъо Къэшшэты

Цыфым ишылэныгъэ гьогу зэфэшьхяафыбэу зэхэкы. Ау щылэх цыифхэр гьогоу зэрыклощтыр еджаплэм кыышынафэу ыкли хвалэлэу аклоу. Аш фэд адигэ льэпкым кыхэкыгъэу, шлэнэгъэм идунай зижуагьо щымыкласэу, щышлэтэу непэ зигугьу къэтшымэ тшлонгъор. Ар филологияе шлэнэгъэхэмкэ докторэу, профессорэу, Адыгэ Республикаем наукэхэмкэ изаслуженэ тофышлэшхоу Шъаукъо Аскэр. Непэ псаоу кытхэтыгъэмэ ыныбжь ильес 85-рэ хууштыгъэ.

Аскэр Хъатыгъужыкъо гурьт еджаплэм ыуж Адыгэ къэралыгъо институтыр (джы Адыгэ къэралыгъо университетыр) къуухыгъ, нэужым Урысые Федерацием наукхэмкэ и Академие бзэшэнэгъэмкэ и Институт иаспирантутыгъ. Илофшэн гъогу хэку гъэзэтэу «Социалистическэ Адыгэ-им» (джы «Адыгэ макъэм») иредакции щыригъэжъагъ, Адыгэ научнэ-ушэтэкло институтым (джы гуманитар уштыхнхэм апыль Адыгэ республикэ институтэу Т. М. КIэращэм ыцлеклэ щытым) бзэмкэ иотдел ипащэу Ioф ышлаагъ, аужрэ ильэсхэм Адыгэ къэралыгъо университетым ипрофессорэу адыгэ кафедрэм Ioф ѿшилаагъ, адыгэ бзэшлэнгъэм и Гупчи ипэшшагъ.

Шъаукъо Аскэр Кавказым
шыззельзаштэрэ бээшлэнгыг э-
лэжьыг. Аш шлэнгэе лялгээ
зилэ ювшлэгтийн 100-м къехъу
къыхиутыг, ахэм аащышу 25-р
тхыль шъхъафых, учебникых,
еъеджэнсиймкэ һэпүлэгтүх. Гуущы-
лэлтээ зэфэшхъафхэм зэхэгтэй-
цуаклоу е редакторэу ахэлэ-
жьаг. Адыгабзэм иупчлэхэм,
ишъэфхэм язэхэфын ныбжын-
кэхэр къыфигъэуцьгээх, пэшэ-
нгыгэ адзыэрихьаг ыкли кан-
дидатыцтэр нэбгырихмэ къагъэ-
шылыкъэжьыг.

Шіенгызъ юлапсэ илэу адига-
бзэр зэхэфыгъэнэм, адигэ бзэ-
шлэнгъэм хэхьонгъяжэр ышын-
хэм мыштыжьеу, Къогъанэ
имылэу лэшшэгъунькъорэ ишыгъ-
ныгъэ фингъяорышагъ Шъаукъо
Аскэр. Уасэ зилэ научнэ тоофшэ-
гъэ инхэу икъэлэмьпэ къылыгъ-
тигъяжэр адигэ бзэшлэнгъэм
итарихъ, ихъарзынэц хэхьягъэх,
циифмэ апкъырыхъягъэх, зау-
шьомбгүйгъ, лъэлсэ пытэхэу,
шум фэлэжъэнхэу щыгъэнгъэм
ахэр шызэргырькыгъяжэр

Шъаукъо Аскэр Абубечыр ыкъор филологияе шэныгъэхэм-кэ доктор, профессор, адыгаб-зэм изэгъашэнкэ Адыгэ къера-лыгъо университетым щызехэ-щэгъэ Гупчэм илэшхъяэтэу идунай ыхъожыгъэ нэс зери-щаgъ. Ишлэнгъэ гултыгъэкэ адыгэ бзэшлэнгъэм илахь пстэуми анигъэсыгъ, сэнаущыгъэ ин хэльэу мэхъан зилэ яаххэр къызэхифыгъэх. Анахь яофшэ-нышху ац зэшүүхыгъэр адыгэ ыкъи къэбэртэе лексикографилем теорие лъапсэ зэрэфишигъэр ары. Ац даклоу адыгэ лексико-логилем, фразеологилем, орфографилем, литературабзэм, стили-стикэм, диалектологилем яофы-

тъохэм язэхэфын илахьышу хишыгхьагь. Илоштэгъэшхомэ ашыцых «Основы адигейской лексикографии», «Наречие как часть речи в адигейском языке», «Адигабзэм иморфология», «Адигабзэм илексыкэрэ ифразеология», «Адигэ литературабзэм къыкыгъэ гъогур», «Адигабзэм истилистик», «Зыдискуссие ехыылгъа», «Иофшэнхэмрэ диктантхэмрэ ясборник» зыфилохэрэр ыкы ащ нэмыхкхэри. «Русская лексикография и ее роль в становлении и развитии словарно-энциклопедического дела на Северном Кавказе» зыфиюре региональнэ монографиен Напыцык къыщыдэкыгъэм «Адигейская лексикография» зыфиюрэр ыгъэхьааныри къылахъагь.

Шыаукъо Аскэр адыгэ филологиемрэ күлтүрэмрэ яфакультет истудентхэм, гурит еджаплэм апае программэхэр, учебникхэр, методикэ ӏәпүлэгъухэр гуетыныгъэ фырилэу хэутынм фигъехъазырхи кыдигъекыгъэх. Я 10—11-рэ классхэм ащеджэхэрэ кілэледжакломэ апае 1997-рэ ильэсым (гусэхэр илэхэу) апэу юф зэршлэцт тхьльт къыхиутыгъ. Мыр непи еджаплэм щагъэфедэ, сыда Помэ пшъерылъыкілэу уахтэм кыгъеуцихэрэм адиштаев гъансыгъа.

Ульяпкъым, узэрыйгушон фэдэ шлэнгъэлэжь цэрыйоу зэрэ- щитым даклоу Шъаукъо Аскэр шлэнгъэ куухэр зылэклэль кэл- лэе гъяджагь. Ерьэджэн гъогум маклэп Шъаукъо Аскэр ныбжы- кэу тырищагьэри. Аш ригъэдже- гьэ пчыагъэ лъэпкъым фэлажьэ Адыгэ къэралыгьо университе- тым, Адыгэ республикэ инсти- туутэу гуманитар уштэйнхэм апыльым, гъэзетым, тхыль тэдзаплэм, телевидениемэ ради- овещаниемэ, культурэм илоф- шлэплэ зэфэшхъяфхэм аlyтхэу.

ащ епхыгъээ гукъэкыж зэмийн лээжүгъохэри сизэхэшыкы кызын хэнагтэх, уахтэр лыыклате къээ фэбагьэх хэлтээ ахэр гум къээ кыых. Алерэу Шъяукъо Аскэр Абубэчыр ыкъом сызырихын палан гээр Адыгэ Республике гимназиим сыйцеджээ зэхьур ары. Тэтгэврэлтийн класс иклээдэжаклохэм адьгийн габзэм нахь куоу изэгъэшэнэ тэпыльтиг, лъэпкэ факультетийн тиеджэн щылтыгдгъэктэнээ зыдгъэхъазырыщтыг. Адыгэ Аскэр къэлэгъэдже институтын иштээ ныгъэлэжжэхэр къытфира гъэблагъэштыгъэх ыкъи ахэм тишигээгэхэм хэхъонигъэхэр афаашыгээ, уштэйнэу тапэ ильхэм тафагъэхъазырыщтыгъээ. Мыншынжээ ашкэ къытпильтигъэ къэлэгъаджэхэм зэу ашын щыгъэ профессорэу Шъяукъо Аскэр. Уреджжэнэу я 11-рэ классын пае учебник къыхэутыгъээ щылгээп, ау аш къэлэгъаджэхэр къыгъэштгэлгээп. Шэнэгъэлэжжэхэр бзэм изэгъэшэн юф дэзышэхэрэм, ахэм яюфшыгъэхэм Шъяукъо Аскэр нэйусэ тафишын щыгъэ, ныдэльфыбзэм ыкъуачжээ зэрэини, зэрэбаир, бзэм ихам бзэхэр икъу фэдизээ зэрэзэхэм мифыгъэр къыднигъэсыщтыгъэ аш ишъэфхэм игъорыгъозэ тафишщыгъэ. Лекцием къеджээ зынхүүкээ классыр къым-сымыгъээзи хэтымыгъээзэу къылорэр зэклэхтэхшщыгъэ.

Бзэшэнэгъэм фэгъэхынгъэм
шэнэгъэлэжжым кытфуутэтэ
хэрэм хэшыкышишо зэрафырилэ
кыхажьщтыгъэ. Ылсэ хильхээу
къедэурэр ежь игупшысэмэ
зэральтигээсынэм пыльэу зэкэ
ишикыкхэр дэгьюу кызфиггээ
федэхээ шэнэгъэм фаблээ
еджаклор кыгъэуущыщтыгъэ
Ащ пае зэхэтхыхэрэд тшлгээ
шэгъонэу, упчлабэ шъхэм кын
щыбырсырыгъэу, ахэм яджэуа
дгьоты тшлонгьюу туыг етыгъээ
шэнэгъэлэжжым телдүүштигъэ

шэнгэлэжжэйн төдүүтгэйн
Адыгэ къэралыгъо университетийн
тэтэм тызычайхэм аярэй мафэ
хэм къашуублагъэу нахь шэнгэ
гъабэ тэзыгъэгтэй зышгийг
къитхэуцогъэ къэлэгъаджэхэм
зэу ашыгыгъ адыгэ кафедрэ
и профессорэй Шъаукъо Аскэр.
Мафэ къэс пюми хъунэу шэнгэ
гъэлэжжыр тапашхъэ къиуцо
щтыгъэ, бзэшгэнгъэм икууп:
тихищэ шыгийгъо адыгабзэмкъэ
лекции гъешгэхонхэр аш тфы
зэхищэштыгъэх. Адыгэ литература
турабзэм къыкыгъэ гъогур
адыгабзэм илексыкэ, ифразология,
иморфология афэгъэхь
гъэ упчэхэр къиууклэпкыихээз

ащ къытуатэштыгъэх, бзэм
ишъэфхэр къызэхэзэйфхэрэ тхы-
гъэхэм, еплыкіе зэфешъхыафэу
адыгэ бзэшіеныйгъэм щыцу-
гъэхэм нэуасэ тафишыщтыгъэ.
Непэ къызнэсигъэм лекцииеу
къызэджагъэхэр шукіе тыгу
къэкыжыхы, юфшэнымкіе къыз-
фэтэгъэфедэх.

Лъэпкымъ фэлэжъэшт ныбжыкълэхэм япун, ялэжын, ахэрльэгтэй тэрэз тэуцонхэм Шъаукъс Аскэр илахьышу хильхъагь. Ашгэгъэджэн юфым dakloy студента купэу юф зыдишлэрэм пэцэнхын гээ дызэрихъэштыгъэ, нэбгырээ пэпчь зыгъэгумэкъырэ упчлэхэр зыхишлэштыгъэ ыкыл Ыспылэгъу ахагу-үүчим фахъазырын-

Сэри научнэ ушетынхэр адь-
габзэм есшыллэхэ сшойгьюу
сыгукээ сыйкыи феүщыг. Бэзм
ишьефхэр зэхэсфрыхэ сшойгьюу
сиеджэн лызыгъэлтэнэу аспи-
рантурэм сыйчэхэе ыкли зэлья-
шэрэ шлэнгъэлэжжэу, профессорэ
Клэрэцэ Зэйнаб научнэ
иэшхъяэтет сфэхху. Гукъау шлэн-
гъэлэжжым юф дэсшлэнэу
синаасыг къызэримыхыг эр

Уштэйнэу сапэ къыкынгъэм лъемыдж фэхъугь Шъаукъо Ас-кэр. Шэнэгъэлжжым ихатыр-кэ синаучнэ-уштэн лъзыгъэ-клотэн слъэкыгь. Йофэу къыздишигъэм ишүаугъэкэ езгъэжъ-гъэр ухыгъэ хъугъэ. Сыфэраз къысфишигъэр сцыгыупшэштэп шэнэгъэу, бээ епплыкіэу къыбъодэсхыгъэр сапеки къызфэзъэфедэшт, пытагъэ хэлъеу къасынхъумашт.

ШІЕНЫГЪЭЛЭЖЬЯМ ИШҮАГЬЭКЭ
ШІБЖИЦАБО ШІЕНІГЭ ДУНАИМ

ныбжыкылабэ шлэнгъэ дунаим хэшагъэ хьугъэ ыкы альэ щуцугъ. Шъаукъо Аскэр пэщэнгъэ адзызэрихъээ аспирантурэр бэмэ къаухыгъ. Кандидат диссертациехэр къагьештыпкъэжыгъэх Мурад Гоштъаплэ, Шъхъэлэхъо Римэ, Тхъаркъохъо Марзят. Бгъошэ Зарэ, Шъхъэлэхъо Сусанэ. Ахэм аышхэм непэадыгэ кафедрэм Ioф щашлэякэлэеъгаджэ иоф лъагъекуатэ — лъепкъым фэлжэкъэштхэ ныбжыкылэхэм яплун пыльых. Шъаукъо Аскэр доктор ыкы кандидат диссертацие пчагъэм япхырыгъэкын оппонентэу ахэлжэргэй. Научнэ Ioвшлэгъабэм яфэшьошэ уасэ афишизэ, рецензиехэр отзивхэр ытхыгъэх. Бзэм фэгъэхыгъэ научнэ Ioвшлагъэу къыдэкыгъэхэм аышхэм редактор шхъялаэу ялагъ.

Шъаукъо Аскэр шъыпкъаю
нэфалоу щытыгъ, зыщищыкла-
гъеми сэмэркъеу дахи ышын-

ылтэкыщтыгъэ. Илоштэгүхэм непэ кызынэсыгъэм Аскэр тышгыупшэрэп, игугу дахэкэл тэшь, шүклэ тигу къэкы, «Шъаукъо Аскэр зэриоштыгъэ...», «Аскэр ытуягъ, ышыагъ...», къитиоштыгъэ гушылэ пчъагъэ тэгъэфедэ. Тыфэныкъо берэ къыхэкы Шъаукъо Аскэр игушылэ дахэ, иептлыкэ зафэ, игултыгэ чан...

Шыгын гэлэж кыр непэ къыт-хэмьтиж нахь мышэми, икъэ-лэмьпэ къыпыкыгъе «Джырэ адыгабз» зыфиорэ научнэ юф-шагъэр къыдэкыгъ. Мы тхылтыр хэтки лэпылэгъу хүн ыльэкыищт, сыда пломэ уахтэм диштэу джырэ адыгабзэм иупчэхэр мыш Шъаукъо Аскэр къыщызэхефых, зэфэхьысыж щёшты.

«Адыгэ диалектологиер»
зыфиюрэ егъеджэн Іепыілэгурни
шІенъигъэлэжыр ильэс 80 зы-
щыхуущтым ехъулэу къыдэкыыгъ.
Лэжыыгъеу къытфыщинагъэр
цииф жъувъехэм зэрэнсэыштым
тыпильышт.

Лъэпкым къыхэкъыгъэ зэчийн (талант) ин зыхэль шлэнэгъэлэжжэу, кълэеэгъаджэу Шъаукъо Аскэр Абубэчыр ыкъор джыре адыгабзэм лъэпсэ пытэ щидзыгъ, пкъэоу бзэшлэнэгъэм фэхъугъэхэм ясатыре ижкуагьо мыкъяасэу, къыхажжыукауэхэт. Шлэнэгъэлэжжым наукам ыкъи егъеджэнным яхыллагъэу осэнчъэ къленэу къытфигъэнагъэр адигэ лъэпкым игушъхъэлэжжыгъэ банинэгъэ изы лахышшоу щыт ыкъи шынтышт.

ШЬХЪЭЛЭХЬО Сусан.
Филологие шэныгэхэмкэ
кандидат, доцент.

Зеклоныр

Зыгъэпсэфып! Э зэхэтым кыфагъэзэжы

Лэгъо-Накъэ зыгъэпсэфып!-рекреационнэ зэхэт ин щашы ашлонгью типащэхэр ыуж зихъэгъагъэхэр бэшлагъэ, ау тофыгъом изэштохын кыхъэ-лыхъэ хүугъэ.

Күшхъэ тешьоу Лэгъо-Накъэ Адыгейим ичып! дахээм зэу ашыц. Ар цыфыбэм алжэтуу ашлонгью, кымафи гъемафи зыгъэпсэфаклохэр къэкло, ильэс къэс ахэм япчагъэ кыхъэхъо. Лэгъо-Накъэ ыц! чыжъеу лугъэ, ар кызыалок!, цыфхэм Адыгейр агу къэкы.

Күшхъэ зыгъэпсэфып! илэрээс ахъязырыгъагъэр къэралыгъо операторэу «Темир

Кавказым изыгъэпсэфып!-рэхэр» зыфилорэр ары зыгъэцкенэу щитыгъэр. 2013 — 2019-рэ ильэсхэм къаклоц! зыгъэпсэфып! ишын илэрээ лахъ къаухын фэягъ. Президентим ивице-премьерэу Александр Хлопониним инашьоук! Дунэе къэндэхэм хэт объектэу «Къохъеп! Кавказыр» зыфилорэм хахъэхэрэтичигухэр кызыагъэнафэхэм, ЮНЕСКО-м испециалистхэм къадырагъэштэгъагъэп, зыгъэ-

псэфып! ипроект кызыкагъэ-клюжыгъагъ.

Аш тельхап! фэхъуягъээр гъэнэфагъэ. 1992-рэ ильэсэм Лэгъо-Накъэ кызыэльиубытыре шъольтырым щыщэу гектари 170-рэ Кавказ заповедникым зэрэхагъэхъэгъагъэр ары. Заповедники аш иобъектэу «Темир Кавказри» ЮНЕСКО-м кыгъэгъунэхэрэ чып! эхэм ашыц.

Чып! къэбзэ дэдэхэу тиэхэр цыфхэм япсауныгъэ зыпъигъэцжыгъын ыкы ахэм зашыгъэпсэфынэм зэрэгтэгэ-псыхагъэхэм а лъехъаным мэхъаны икуу ратыгъагъэп. Нэжум чыгухэм къарагъэгъэзэжы ашлонгъуягъ, ау къадэхъуягъэп.

Пашэхэм зыгъэпсэфып! зэхэтым ишын кыфагъэзэжы. Аш фэгъэхыгъеу агъэхъазырыгъэ проектийк! ар апэрэм зэрэтекийхэрэр щыиэх. Апэрэмк!, чып! зыщашытыр зэблахъугъ, ар күшхъээм къечэхырэ псыхьоу Къурджыгис кыпэ-блэгъэ чыгухэр ары. Зыгъэпсэфып! кызыэльиубытыщ шъольтырыр ар апэрэм проектийм кызыагъэлэгъогъагъэм бэклэ нахь мак!

ЮНЕСКО-м иофициальне сайт проектийм кыдильтихэрэ лъэнэкъохэр кырагъэхъагъэх. Ахэм къашело мэлыльфэгъум и 5-м нэс Дунэе къэндэхэм и Комитет зэрэфагъэхъыщхэр. ЮНЕСКО-м яльсуу кыдыригъэштэнэу мэгүгъэх.

Урсые Федерацием чы-опсымк! и Министерствэ кызызэриорэмк!, проектийк! джыри хэлпъягъэхэп. Чыопсым икъизэгъэхэнэн фэгъэхыгъэхэ хабзэхэр зэклэ проектийр зыгъэ-уцугъэхэм кыдальтигъэхэ зыхъук! ар лъагъэктэнэу ушыгүгъымэ хүщт.

Зыгъэпсэфып! зыщашыщчыгъем язакоми, апэрэм проектийм кыдильтигъэхэнэн гектар пчагъагъэр фэди 8-к! джы нахь мак!. Джаш фэдэу цыфып!

зынэммысыгъэ чып! эхэм язэрар арамыгъэк! зыгъэпсэфып! зэрэгтэгэсчыгъын фит закъор ЮНЕСКО-р ары. Мы тофыгъомк! экологхэм яеплык! хамми мэхъанэ я!. Лэгъо-Накъэ зыгъэпсэфып! зэхэт зыщагъэпсик!, аш цыфыбэ кызыэрэкюштэр гъэнэфагъэ. Республиком щыпсэухэрэмк! ар федэ хүщт, зеклохэр Адыгейим нахьыбэу къаклохэм къэс мылькоу щызекорэм кыхъэхъошт.

ШАУКЬО Аслынгуаш.

Ioфш!эныр зэфахысыжыгъ, пшъэрэлтык! эхэр агъэнэфагъэх

Адыгейим ипограницник ветеранхэм я Совет икыгъэ ильэсэм ыш!эгъэ Ioфш!эныр зэфихысыжыгъ ыкы мы ильэсэм — Хэгъэгү зэошхом Теклоныгъэр кызыщыдахыгъэр ильэс 75-рэ зыщыхъурэм — яIoфш!эн зытгъэпсэхъягъэшт гухэлтык! эхэр агъэнэфагъэх.

2019-рэ ильэсэм анаэ анахъэу зытгъэпсэхъягъэр пограницничникдээ къулкъуш!эхъэу щымы!эхъэхэм яшъхъэгъусэхэр ары. Аш фэдэу нэбгыри 8 тилагъ, ау, гухэ! нахь мыш!эмии, къэнагъэр 5. Хэгъэгү зэошхом иветеранэу е тылым ятгъээзы нэбгыри тиэжъэп. Арышь, нэнэжъхэм кызыихъуягъэхэм мафэмк!, нэммык! мэфек!хэмк! тафэгушо. Телефонк! тафытео, япсаунгъэ тык!еупч!э. А Ioфш!энимк! пшъэрэдкыж зыхырэр Советым хэтэу Аркадий Поповыр ары.

Ятлонэрэ лъэнкъоу тиофш!эн зыфэгъэзагъэр пограницничникдээ яныбджэгъу ныбжык!эхъэр (ЮДП) зэхэшгэгъэнхэр ары. Ау перьюху зэфешхъафхэм къаахъык!э мыр зэшохыгъэхъурэп. Джаш пае пограницник ветеранхэм я Совет тофыгъор эдгъэзижыгъэнимк! эунэшьо

зэогъэ чып! эхэр амал зэрийк! къаахъуяхъуягъэр рахъуягъ. Калининград (эзо ужым отряды аш щылагъ) ипограницник ветеранхэм Ioфш!абзэр зэрхажац. Юбилеим ехъулэу ахэр Адыгейим къэклоштых.

Мы ильэсэмк! пшъэрэйль

шъхъа!эхэм ашыц Теклоныгъэр юнайтидахыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхъурэм ихэгъэунэфыкын. Кытк!эхъуяхъэрэ лээжухэм зэдэгүүш!эхъуягъэр адэтшыщтых. Аш фэгъэзагъ Евгений Стаценкэр.

Игъэктотыгъэ зэхэсигъом икэух (нэбгыре 26-рэ хэлэ-

жагъ) Ioфш!энимк! къаахъыгъэхэм медальхэр, щытхъуяхъэр, шуухафтынхэр аратыгъэх.

И. ДАВИДЮК.

Адыгейим ипограницник ветеранхэм я Совет итхъамат.

Адыгеим икъоешIхэм къакъоуцуагъ

Адыгэ къуаер къыдигъэкъынэу Адыгеим ихызмэтшIапIэхэм анэмькI зыпарэми фитыныгъэ имыIэнэу УФ-м мэку-мэшымкI и Министерствэ зырихъухъагъэр ильэсыбэ хуугъэ. Арэу щитми, нэмькI субъектхэм япредприятиеу ащ дезымыгаштэр, адыгэ къуаер къыдигъэкъынэм фэбанэрэр бэ. Ахэм ащищ Брянскэ хэкум ит хызмэтшIапIэу ЗАО-у «Умалат» зыфиорэр.

Товарым ар къызща-
шыгъэ чыпIэм ыцэ еты-
гъенным фэгъехыгъэ
тхылъэу УФ-м мэку-мэ-
щымкI и Министерст-
вэ Адыгеим икъоешIхэм
къаритигъэхэр законым
димыштэхэу ылтытенхэу
Москва и Арбитражнэ

хыкум ащ зыфигъэз-
гъагъ. А тхыльхэм тихыз-
мэтшIапIэхэм анэмькI
адыгэ къуаер зыпарэми

къыдигъэкъын зэрэфими-
тыр къаушыхъаты.

Хыкумыр «Умалаты»
ильэу тхыль джырэблагъэ
хэппльагъ, ау дыригъешта-

гъэп. Министерствэм къы-
тыгъэхэх тхыльхэр законым
диштэхэу ылтытаагъ.

Шүгу къэдгъекъижын
адыгэ къуаем непэ уасэу
фашырэгъэтигъэнэм
ыкли ар къээшишыгъэрэм
ІэпIэгъу ятыгъэнэм фэш-
мы продукциер къидэ-
зыгъэкъихэрэм я Союз
2017-рэ ильэсэм зэрээ-
хащагъэр. Ащ хэхъагъэх
щэм хэшыкыгъэ гъомы-
лапхэе къидэзыгъекъирэ
заводэу Джэдже ыкли
Красногвардейскэ район-
хэм артыхэр, ЗАО-у «Мол-
комбинат «Адыгейский»,
ООО-у «Тамбовский»,
ООО-у «Молзавод Новый»,
ООО-у «Адыгейский мо-
лочный завод» зыфиор-
хэрэр. Союзэм ипащэр
ООО-у «Тамбовскэм»
игенеральне директорэр
Лъяустэнджэл Мурат.

Хэбзэухъумаклохэм къаты

Къагъотыгъ ыкли пшъэдэкъижь рагъэхъыгъ

Кошхэблэ районым щыпсэурэ хуульфыгъэм кIэлэпIупкIэр зеримитырэм къыхекъэу лыхуущтыгъэх. Хэбзэухъумаклохэм зэхащэгъэ ыофхъабзэхэм яшуагъекъэ ар зыдэшыIэр агъунэ-
фыгъ ыкли административнэ пшъэдэкъижь рагъэхъыгъ.

Хыкумым унашьюу зеришыгъэу, исабый тефэрэ алиментхэр хуульфыгъэм ритынхэу щытыгъ. Ау ишъэрэльхэр ыгъэцэкIэнхэм ар дэгүэштигъэп, хыкум приставхэм зашүицэбильхэу берэ хэ-

тыгъ, ащ къыхэкъикэ розыским ратыгъ. Хуульфыгъэм административнэ арест тыральхъагъ, тапэки къытефэрэр ымыгъэцакэ зыхуукэ, уголовнэ пшъэдэкъижь рагъэхъын альэкъышт.

Чыфэр сомэ мини 145-м кIэхъагъ

ГъогурыкIоныр щынэгъончъэнимкIэ Къэралыгъо автоинспекцием къытырильхъэгъэ тазырхэр ыкли сомэ мини 145-рэ хуурэ чыфэр Мыекъуапэ щыпсэурэ хуульфыгъэм къизепшыныжхэм ыуж иавтомобиль тыральхъэгъэ арестыр хыкум приставхэм тырахъыгъигъ.

ГъогурыкIоным ишап-
хъэхэр берэ зериуукъохэ-
рэм къыхекъэу хуульфы-
гъэм ымытыгъэу тазыри
112-рэ зэуицэхъагъ. Чы-
фэрэхэр игъом зеримыпшы-

ныгъэхэм къыкIэлъыкIоу
хыкум приставхэм ыоф
пчагъэ къызэуахыгъ,
имашинэ ыгъэфедэн фи-
митэу унашью ашыгъ. Ащ
ыуж ары хуульфыгъэм

ичыфэрэхэр къызипшыны-
жыгъэхэр.
**Хыкум приставхэм
яфедеральне къулыкъу
АдыгеимкIэ и Гъэоры-
шапIэ ипрес-къулыкъу.**

ТизэIукIэгъу гъэшIэгъонхэр

ПэгъокIыгъэх

Къимафэр агъэкIотэжызэ гъатхэм зэрэпэгъокIыхэрэм фэгъэхыгъэ зэхахьэу Мыекъуапэ ипчегу шъхьаIэу В.И. Лениним ыцэ зыхырэм ѢыкIуагъэм нэбгыри 100 пчагъэ ѢызэIукIагъ.

КIэлэцIыкIу ЫыгыпIэхэм, еджапIэхэм, унагъохэм нысхъапэхэр аща-
шыхи, къалэм ипчегу шъхьаIэ къыщаагъэльгъуагъэх. «Масленица» зы-
фиорэ ыофхъабзээм кIэлэ-
цыкIухэр, зыныбжь хэ-
котагъэхэр, лъялкэ зэф-
шъхъафхэр зэфишагъэх.

Уарзэм, шэкъим, темэ-
нным къыщаагъоигъэ уц-
хэм, нэмькIхэм ахашы-
кIыгъэхэ нысхъапэхэр
дахэх. Мыекъуапэ иадми-

нистрации культурэмкIэ и ГъэорышапIэ ипащэу Цэй Розэ зэхахьэм къы-
щиуагъ ыофшIэгъэ гъэшIэ-
гъонхэр къызэрагъэльгъу-
агъэхэр. ОсэшI купым
хэтхэм апэрэ чыпIэхэр,
шIухъафтын шъхьаIэу Гран-прир зыфагъэшьо-
шэштхэр къыхахынхэр ыоф-
псынкэ къафхъуагъэп.
Мыекъуапэ къынхэр и Унэу «Гигантым»
икъутамэу посупIэу Под-
горнэм къыщызэуахы-

гъэм «ІэпIас» фаусыгъ.
Ащ иофишIэу Белоусова
Фатимэ Гран-прир фагъэ-
шьошагъ.

Ансамблэу «Звонни-
цэм» зэхахьэм орэд къы-
щиуагъ, къыщышуагъ,
театрапизованнэ пычыгъо-
хэр къышыгъэх.

САХЫДЭКЬО Нурбай.

Сурэтым итхэр: хагъэ-
унэфыкIыре чыпIэхэр
къидэзыгъыгъэхэм аф-
гушох.

Гъэтхапэм фабэр къыдэкIуагъ

Къимафэм ыуж гъатхэр къызихъэрэм чыопсыр къэущыжъэу
регъажъэ. Гъэтхапэм мазэм ом изытэл зыпкытыныгъэ хэльэу
щытэп, зы мафэр чыIэмэ, адэр — фабэр.

ралорэмкIэ, Средиземноморьем къите-
кли жы клаучIэу къепшагъэм ар къы-
зыдихъигъ. Арыш, къимэфэ къыутель
лужхъэр зыщышуухыжынхэм иуахътэ
къэсигъ.

Адыгэ Республикаем игидрометео-
рологическэ Гупчэ къызэртигъэмкIэ,
гъэтхапэм иапэрэ ыкли иятIонэрэ Iахъ
фабэр ѢыIэм мафэ къес хахъозэ гра-
дус 25-м нэсигшт. Гъэмэфэ шыпкъэм
тыхищэшт. Чэшхэри чыIэштхэп, фабэр
градуси 5 — 8-м кIэхъашт. Жыбыгъэм
тигъэгумэкIыштэп.

Гъэтхапэм иаужыре тхамэфитури
фэбэнэу къаты. Огъу-огъо зыщышу-
пшэшт мэфэ заулэ къыхэфэшт. Мафэм
фабэр гурытимкIэ градуси 9 — 16-м,
чэщим градуси 5 — 9-м фэдизышт.

КъытфэкIогъэ фабэр зымки дэгъу,
зымки дэи. Джы чыигхэр къэтэмыштых,
бжыхъасэхэм зыкъаётышт, нэужум
къызигъэштыкIэ, пстэуми ягоошт.

ІЭШЬИНЭ Сусан.

Каратэ

Адыгейим ибэнаклохэр.

Дзюдо

Самарэ щыбэнэштых

Кыблэм дзюдомкэ изэнэкъоку Ермэлхьаблэ щыкъуагъ. Ильэс 15-м нэс зыныбжыхэ калэхэр, пшьашъэхэр апэрэ чыпэхэм якыдэхын фэбэнагъэх.

Ростов, Волгоград хэкухэм, Краснодар краим, Къалмыкым, Кырым, Адыгейим якэлэеджаклохэр алырэгум щызэукихэ, ялэпээсэнагъэ кыщаагъэльэгъуагъ.

Тибэнаклохэ Кушъу Тамерлан, Хъатхъоху Рустам апэрэ чыпэхэр кыдаахыгъэх, тренеры Шъэумэн Байзэт. Былымэхъо Амири апэрэ чыпээр кыдаихыгъ, тренерэй ишащэр Хъабый Байзэт.

Яонтэгъугъэхэм ялъытыгъеу дэгъо бэнагъэх, ятёнэрэ чыпэхэр къахыгъэх Шуцэ Азэммат, Шынихъо Аспъян, Жъудэкъо Аспъян, Хыдзэл Маринэ. Кэлэеджаклохэм япащх тренерхэй А. Нэгъуцур, С. Мерэмыр,

Б. Беданэкъор, Б. Акъущэр, М. Хыдзэллыр.

Джэрзыр къэзыхыгъэхэр: Анцокъо Амир, Мэлыщэ Аскэр, Дарья Головинова. Тренерхэй зыгъасэхэрэр: Хъабэху Адам, Ацумыжъ Заур, Мерэм Сайд, Беданэкъо Байзэт.

Хъатхъоху ялъытыгъеу дэгъо бэнагъэх, ятёнэрэ чыпэхэр къахыгъэх Шуцэ Азэммат, Шынихъо Аспъян, Жъудэкъо Аспъян, Хыдзэл Маринэ. Кэлэеджаклохэм япащх тренерхэй А. Нэгъуцур, С. Мерэмыр,

Урсылем каратэмкэ изэнэкъоку «Федерацием и Кубок» зыфиорэр Москва хэкум икъалэу Одинцовэ щыкъуагъ.

Хэгъэгум ишъольыр 48-мэ ябэнаклохэр алырэгум щызэукихъэ. Адыгэ Республикэм ибэнаклохэм пэшэнагъэ адзызерахъагъ тренерхэу Владимир Васильченкэмрэ Вартан Погосовымрэ.

Санкт-Петербург, Москва ыкыи Иваново хэкухэм, Кырым ябэнаклохэм Пакъо Алихъан атекли, дышъэр кыдиыхыгъ. Ильэс 12 – 13 зыныбжыхэм якуп хэтэу килограмм 36-рэ къэзыщэхэрэм янэкъокъуагъе наарт шъаор рес-

публике гимназием щеджэ. Мыекъуапэ игурыт еджаплэу N 7-м иеджаклоу Егор Христофоровым, кг 45-рэ, джэрзыр купым кышыдихыгъ.

Ильэс 18-м нахыбэ зыныбжыхэм Самвел Кизирян янэкъокъуагъ, дышъэр кыхыгъ. Лъэустэнджэл Амир, ильэс 16 – 17 зыныбжыхэр, джэрзыр кыфагъэшьошагъ. Самвел Кизирян спортымкэ мастер хъугъягъ.

Урсылем каратэмкэ изэнэкъоку мэлытъфэгум къалэу Орел щыкъоштым Адыгейим ибэнаклохэр зэрэхэлэжэштхэр тренерэу Владимир Васильченкэм къытиуагъ.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кыыдэзыгъэ

гъэкъырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъо Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьряйз эзпхынгъэхэмкэ ыкыи къэбар жуутгъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыиэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкъэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкъунэу щыгъэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэлгээжээжых.

E-mail: adygoe@ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урсылем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телефон-радиокъетын-хэмкэ ыкыи зэлтын-Исыкъо амалхэмкэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпэ гъэорышишап, зэраушыхъятыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыышхаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэмки
пчагъэр
4876
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 394

Хэутынум узьчи
Кээтхэнэу щыт уахътар
Сыхъатыр
18.00

Зыышхаутыгъэх
уахътар
Сыхъатыр
18.00

Къыхагъэштыгъэх

Хэгъэгу, дунэе зэлукъэгъухэм хагъэунэфыкъырэ чыпэхэр къашыдэзыхыгъэхэ спортсменхэр шъхъафэу къыхагъэштыгъэх.

«Олимпиадэ гуялпэхэр» зыфиорэр купым къышыхахыгъэх Александр Алифиренкэмрэ, спорт щерьюоныр, Даур Къадырбэчирэ – тхэквондор.

«Ильэсум къышыхахыгъэх» зыфиорэр нэбгыри 4-мэ ацлэхэр къышырауагъэх.

Мерэм Дамир – дзюдор Къэлэкъутэко Дамир – урим-рим бэнаклэр Магомедов Камалудин – урим-рим бэнаклэр

Тембот Ахъмэдхъан – шъхъафит бэнаклэр. Спортсмен, тренер анахь дэгъухэу къыхагъэштыгъэхэм афэгъэхыгъэхэр тигъээт къышыхэтиутыштых.

Редактор шъхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъаэм
игуадзэр
Мэшлэкъо
С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхырэ секретарыр
Хъурм
Хъ. Хъ.

Медальхэр къыдэзыхыгъэхэр.

Спортсмен, тренер анахь дэгъухэр

Ацлэхэр къирауагъэх

Адыгэ Республикэм физкультурэмкэ ыкыи спортымкэ и Комитет спортсмен ыкыи тренер анахь дэгъухэм якыхэхын фэгъэхыгъэ зэфэхысүжхэр щашыгъэх.

2019-рэ ильэсум спортсменхэм, тренерхэм гъэхъагъэу ашыгъэхэм уасэ фэзышыщ купэу зэхажагъээм иунашьокэ анахь дэгъухэм ацлэхэр къирауагъэх. Аныбжыхэм ялъытыгъеу спортсменхэр купитлоу агошыгъэх.

Нахыжъхэр

1. Борсэ Астемир – кикбоксинг
2. Бочков Родион – атлетикэ онтэгъур
3. Дейко Ольга – күшхъэфчээ спортыр
4. Дюбина Кристина – тхэквондор
5. Евтушенко Александр – күшхъэфчээ спортыр
6. Морозова Кристина – ушу
7. Ошуркова Елизавета – күшхъэфчээ спортыр

8. Пономаренко Валерий – спорт щерьюоныр

9. Рудь Александр – къокын пэ шъхъэзээкъо зэнэкъокъур

10. Хъатхъоху Байзэт – боеевой самбэр.

Ныбжыкъэхэр

1. Агаенко Эрик – тхэквондор
2. Акопян Вардкез – самбэр, дзюдор
3. Бабушкина Оксана – күшхъэфчээ спортыр
4. Комогорова Екатерина – күшхъэфчээ спортыр
5. Могилевская Анастасия – күшхъэфчээ спортыр
6. Новикова Кристина – күшхъэфчээ спортыр
7. Подзвездов Владислав – атлетикэ онтэгъур
8. Соловьева Екатерина – самбэр
9. Лытужъу Азмет – самбэр
10. Толмачева Елизавета – атлетикэ онтэгъур.

Тренерхэр

1. Войнов Алексей – күшхъэфчээ спортыр
2. Голуб Никита – гандболыр
3. Гуляйченко Георгий – спорт щерьюоныр
4. Есин Василий – тхэквондор
5. Казаков Роман – атлетикэ онтэгъур
6. Нэмэйтэко Аскэр – ушу
7. Сиху Казбек – кикбоксинг
8. Хъабэху Адам – самбэр
9. Хъакурынэ Дамир – самбэр, дзюдор
10. Хъатхъоху Ахъмэд – къокын пэ шъхъэзээкъо зэнэкъокъур.

Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЬ Нурбий.